

PARACLETICES.

Diss. II.

223

culis dominatur, novaratione spatio temporis accommodarentur ad rerum utilitatem, non autem res necessario, statutis temporum terminis extenderentur, & divina potentia celerius, bona nobis ad exitum perducente, termini temporis ita contraberentur, ut non pauciores tamen, quam tres dies & totidem noctes contineret. Hunc enim numerum mystica & arcana ratio 332 continebat, nec solita dierum & noctium spatio celerem divinae virtutis actionem retardarent. Qui enim & ponende, & rursus sumenda anima cura vellet, babebat potestatem, poterat etiam tanquam saeculorum auctor efficere, ut actionibus suis tempus inserviret, non autem tempori actiones. Nec longe est ab hac sententia idem Nicephorus in Synaxario Paschatis; postquam enim varias de triduana in sepulchro mora expositiones attulisset, subdit: εἰ δὲ εἰς τὴν τρίτην ἐπαγγειλάμεθα εὐεργέτησας ήμας ὁ σωτῆρ συντομώτερον διεπεῖται τὴν εὐεργεσίαν, ηγιετῷ χάρις αὐτῷ. Quod si cum pollicitus fuisset in diem tertium, de nobis Servator bene merens in breviora tempora beneficium contraxit, gratia sine ipso. Et Christum apud inferos resurrectioni justorum tribus diebus, & tribus noctibus operam dedisse fatetur Proclus Patriarcha Constantinopolitanus orat. de S. Paschate, quæ incipit, νικάτω καὶ λόγων. ὅδε ποτε τεστὶ νυχθημέραις Φύσις εἰς αἰνίσασιν ἐλοχεύθη. Nunquam tribus diebus, & tribus noctibus natura ad resurrectionem concepera, ac generata est. Hoc est, tum primum a Christo triduano illo spatio naturam humanam ad resurrectionem evocatam, qui est genuinus auctoris sensus, non quem expressit Interpres. Andreas item Cretensis orat. de vita humana, & de dormientibus: εἰ δὲν ικανοὶ αὐτὸς εἴλετο κύριος ὁντὸν & παντὸς τὴν εἰς αὐτὸς κατάβασιν ἐπιδεῖξασθ, ικανοὶ τὸν αἵμασθη & αὐτὸς χῶρον τὸν αἰφεγγῆ λέγω, ικανοὶ σκοτεινὸν νυκτοτριήμερον διελήλυθε τὸ Σένον; Si itaque ac ipse elegit, licet Dominus effet universi ad inferos descentiū palam in se recipere, & luctuosa inferni loca, obscura, inquam, & tenebrosa, tribus diebus, & tribus noctibus pertransit, quid mirum?

Græcos tamen posteriores in sententiam illam, quæ dicit omnes, vel plurimos a Christo ab inferis liberatos, & alios etiam postea Sanctorum precibus adjutos, quæ mitior esse videtur, ut eo unde egressa est, revertatur oratio, fuisse propensiores, nulla alia potior causa fuit, quam purgatorium. p) Cum enim communī

Pa-

p) Equidem fatendum est Græcos qui ita sentiunt, ut ex inferis redemptionem ac liberationem admittant, plumbis argumentis pugnare adversus Latinorum purgatorium